

dolgih vrstah. Vse je bilo zasedeno. V zadnjem kotu velikanske dvorane najdem še en prostor. Gotovo je bilo par tisoč ljudi v dvorani, da uživa težko črno bavarsko pivo, ki ga toliko tisočev vrčkov popijjo debeli Monakovčani. Meni ni dišalo in vrnil sem se v hotel „Zum Rheinpfälzer“, da bi si ogledal še nekatere znamenitosti tega lepega mesta, ker sem imel časa le do pol 10. ure dopoldne. Toda, o nesreče! Ko se zbudim zjutraj in pogledam skozi okno, lil je dež kar curkoma. Hotel sem ogledati muzej, a bili so zaprti zaradi slabega vremena. Peš mi ni bilo mogoče hoditi po mestu, zato sedem na tramvaj in se peljem za 20 pfenigov skozi vse mesto in po drugi progi zopet nazaj do hotela in na kolodvor. Jedva sem bil vjel še brzovlak, ki me odpelje v Norimberk. Vlak vozi po enolični Schwabsko-bavarski planoti preko Dunava in njegovega dotoka Altmühl do frankovskega Jura, na kojega vzhodni je starodavno mesto Norimberk. Nobeno drugo nemško mesto nam ne kaže tako jasne slike starih nemških mest, o njihovem blagostanju in ljubezni do umetnosti, kakor Norimberk, mesto Hans Sachsa in „Meistersängerjev“. Mnoge hiše iz srednjega veka so okrašene z umetnimi okraski; tujec se prepriča na prvi pogled, da se nahaja v znamenitem srednjeveškem, zgodovinsko važnem mestu. Nihče ne zamudi prilike, da si ogleda natančneje vsaj največje znamenitosti.

Zato mi je bilo jako ljubo, ko me opozori prijazni hotelier „Zum weißen Hahn“, da se nahaja v mestu društvo „Fremden-Eund-fahrten-Noris“. Društvo ima četruprežen, visok v etažah narejen voz, na katerega se vstopi po stopnicah, ki voz trikrat na dan po vseh onih delih mesta, kjer se nahaja vsaka znamenitost. Vožnja velja 4 M. za osebo; s tem je plačan vešč vodnik, ogledovanje gradu po vseh kraljevih dvoranah — Folterkammer, tiefer Brunnen itd. Prišel sem o pravem času v hotel, ob pol 4., ob 4. pa se prične vožnja izpred tega hotela in traja tri ure. Vodnik je stal sredi med nami in nas opozarjal na vsako znamenitost. Peljali smo se mimo glavnega kolodvora, pred katerim stoji velikanski spomenik bavarskega princregenta Luitpolda. Ne daleč od tod je takoimenovani Tugendbrunnen, ki predstavlja šest ženskih kipov, ki jim lije voda iz prsi, razne kreposti; kip pravičnosti pa venča ves umotvor. Sploh se nahaja po mestu mnogo javnih vodnjakov, prava umetniška dela, imenujejo se: Schöner Brunnen, Röhrbrunnen, Gänsemännchen-Brunnen, Dudelsackpfeifer-Brunnen, Apollobrunnen.

Tudi na spomenikih je mesto bogato. Bazen že imenovanega spomenika princ regenta Luitpolda sem videl spomenik Albrehta Dürerja poleg njegove hiše, v kateri se nahaja sedaj galerija slik, ki smo jo ogledali. Prav pomenljiv je spomenik Hans Sachsa poleg njegove hiše; veličasten je spomenik cesarja Viljema in spomenik Behaimov.

Med zgodovinskimi stavbami je omeniti v prvi vrsti starodavnega državnega gradu Hohenzollernskega, ki gleda z zvišenega kraja že več kot 800 let doli na mesto. Grad ima značaj starega nemškega viteškega gradu; tega znaka mu ne more izbrisati nova kraljevska oprava, ki so jo napravili za začasno bivanje bavarskih vladarjev in nemških cesarjev. — Iz prelepih grajskih dvoran je krasen razgled doli na mesto in daleč tja v deželo. Najveličastnejša je prestolna in banquetska dvorana, najzanimivejša dvorska kapela.

Cesarski konjski hlevi so v posebnem traktu. Ob voglih tega poslopja stojita dva stolpa. Prvemu ki je zidan v pet voglov pravijo „der Fünfeckige“ in govore, da je to najstarejše poslopje v Norimberku. V tem stolpu je velika zbirka priprav in orodij, s katerimi so mučili na grozovit način razne hudodelnike; med drugimi se nahaja tu „die eiserne Jungfrau“. Človek se ne more načuditi, kako so si mogli izmisliti vse to, da so mučili uboge ljudi, časih prav za majhne prestopke.

Tu se nahaja znani „Nürnberger Trichter“. Govorili in klicali so skozi njega v daljavo in čulo se je uro daleč naokrog.

Ko smo se vozili z gradu smo se ustavili v „Bratwurstglöckleinu“. To je ob takozvani Moritzkapelli prizidana majhna hišica, ki jo obišče vsak tujec, ki pride v (Nürnberg) Norimberk. Vodnik nam je pripovedoval, da je hiša že stala za Albrehta Dürerja in Hansa Sachsa, da se je nahajala že takrat tu gostilnica, ki sta jo obiskovala ta dva moža in drugi

Meistersängerji. Vse je tako kakor je bilo takrat, le natakaria je druga, je rekel hudomušni vodnik in podražil starikavo natakario. Pili smo res tu prav dobro pivo in jedli izborne klobasice.

Potem smo se peljali v bavarski obrtni muzej, v nemški narodni muzej, si ogledali veliko mestno hišo, palačo Peller in se vrnili poleg starih utrdb pred hotel, odkoder smo bili izšli. Res, krasna je bila ta vožnja! Zvečer sem šel v lepo novo mestno gledališče, kjer so igrali „Der Kreuzstürmer“.

Drugo jutro sem zapustil zanimivi Norimberk in se odpeljal v Mainz, glavno mesto rensko-hessenske provincije velike vojvodine hessenske. Mesto stoji ob sotočju reke Mene v Beno. Mesto je sezidano amfiteatrično na levem bregu Rene. Najlepši del mesta je ob renskem nabrežju. Tu se razprostirajo tudi obširni nasadi in krasni izprehodi. Z Rene se vidi impozantna cerkev in posamezne skupine drugih cerkev in večjih javnih poslopij; nad mestom kraljuje citadela in druge utrdb, ki so v zvezi z njo. V bližini mesta je gorovje Tannus, kamor imajo prebivalci lep razgled.

Ker sem imel le malo časa v tem mestu, sem ogledal le rimsko-germanski centralni muzej. Ogromno poslopje. Muzej je v enajstih velikih dvoranah. Tu se vidijo najrazličnejši predmeti, posneti po obliki in barvi, ki segajo nazaj v predzgodovinsko dobo. V tem poslopiju se nahaja tudi galerija slik, v 2. in 3. nadstropju je prirodohistorijski muzej. Rad bi bil še ogledoval vse te zanimivosti, a ob pol 5. uri so zaprti muzej, zvečer sem hodil po lepo razsvetljenih ulicah in po renskem nabrežju, kjer so se izprehajali menda vsi mestni prebivalci, toliko množiče jih je bilo. Bil je res lep večer! Dve godbi sta igrali, po Renu pa so švigali čolni gorindol.

Drugi dan zapustim lepi Mainz, vstopim na parnik „Barbarosa“, ki odide iz pristaništa ob 9-05 proti Kölnu. Parnik ima lepe dvorane in krasno obednico. Po vsem parniku je preskrbljeno za vse udobnosti še tako razvajanemu lahkoživcu.

Krasne vožnje po Renu ne pozabim nikdar! Od Mainza do Kölna je najinteresantnejši del reke. Okolica je bogata na raznih pravljicah in pripovedkah. Pri mestu Bingen dela Ben znamenit vodopad. Na obeh straneh se vidijo gradovi in razvaline nekdanjih znamenitih gradov. Posamezni odrastki gorovja Tannus in Westerwald segajo na nekaterih krajih noter do reke. Mnogo mičnih vasi in cvetočih mest je posejanih po obeh nabrežjih. Zelene vinske gorice pozdravljajo z bližnjih holmcev popotnike.

Na krovu ladje so vsi popotniki. Oči vseh se obračajo na desni breg, kjer stoji nemški „Nationaldenkmal“, za katerega so položili temeljni kamen l. 1877. ter ga dovršili l. 1883. Spomenik je velikanski. Na 13 m visokem podstavku stoji 10 m visoka Germania; v levi roki drži z lovrorjevimi vencem okrašen meč miru, v desni pa s hrastovim listjem okraшено cesarsko krono. Pod Germanio je napis, vzeti iz pesmi „Die Wacht am Rhein“. Podstavek krasi reliefi. Pri mestu Radesheim izstopim iz ladje, da si grem od bližje ogledat ta velikanski spomenik. Vstopil sem na drugi parnik, ki je priplul dve uri za prvim, ter sem nadaljeval vožnjo.

Bližamo se mestu St. Goar. Na desnem bregu ugledamo strmo pečino Loreley, ki ima v profilu podobo človeškega obraza. Iz pravljice in pesmi je znana ta pečina. Ko pluje parnik mimo nje, vzame knjigotržec, ki je na krovu, trompeto in zaigra: Ich weiß nicht, was soll es bedeuten, daß ich so traurig bin etc. Razglednice z Loreley-pečino so bile hipoma prodane.

Potniki se odkrijejo in pojo to lepo Heinejevo pesem.

Ob 6. zvečer se pripeljemo v Köln. Poiščem hotel in bitro do znanega velikanskega kölnskega doma. Vtisk, ki ga naredi ta cerkev, je neizbrisljiv. Sicer si mesta nisem mogel dosti ogledati, ker sem se drugo jutro ob 7. uri odpeljal proti Ostende, kamor sem prišel ob pol treh popoldne. Ostende je kraljica kopaljšč ob Severnem morju. Tu sem se hodi kopat bogati in elegantni svet z Angleškega in celine. Časa sem imel do parnikovega odhoda čez Pas de Calais poldruge ure. Zakaj bi se ne šel kopat, bom vsaj lahko rekel, da sem se kopal enkrat, kjer se kopljejo največji bogatini Evrope. Šel sem. Oj, krasota ženskih

kopalnih toalet! Pač so oblečene v take kostume, da bi rade vse pokazale, če bi se malo ne ženirale. Nič se nisem dobro počutil v tej razkošni družbi, v eni uri sem bil že v pristanišču, da počakam parnikovega odhoda.

Vožnja čez Pas de Calais je bila prijetna, morje mirno. Po štirurni vožnji smo ugledali Dover. Od vseh strani so pluli parniki proti mestu. Ko priplujemo do pristanišča, nas čaka že vlak v London, ki ima zvezo s tem parnikom. Potnikov je bilo toliko, da so bili vsi vozovi polni. Slišala se je sama angleščina in začel se je za me križev pot. Ob vlaklu so hodili gorindol vsi enako napravljeni natakariji ter ponujali menda 'potnikom kaj za večerjo. Jaz sem jih imel za izpredvornike in sem silil vanje, naj mi odkazejo kak prostor v II. razredu. Odkimavali so in šli dalje. Izpredvornik pa je hodil ob vlaklu in neprestano klical: seks-seks-seks-seks-seks-seks. Ko sledujoči zakliče seks, seks e seks se začne premikati vlak, jaz skočim v voz I. razreda in hajdi proti Londonu. Kaj je izpredvornik klical, še danes ne vem. Po kakšnem svetu sem se vozil, ne vem, ker je bil nastal večer, ki mu je sledila temna noč.

Vlak vozi neizmerno hitro. Bližamo se Londonu. Tesno mi je začelo prihajati pri sru, kam se bom dal čisto sam in ponoči, nevede jezika v tem velikanskem mestu. Izpredvornik že kliče London in imenuje predmestje. Kje naj izstopim? Kliče že 5., 6. postajo? Kje naj izstopim, da me ne zavleče vlak bogvekam. Sklenil sem, da izstopim tam, kjer bo izstopilo največ potnikov. In začel sem jo. Ko zakliče izpredvornik 11. postajo, zapuste skoraj vsi potniki vlak.

V Londonu sem! Kam pa sedaj? Bila je ura polu 11. ponoči. Poiskati mi je treba prenočišča, pa kako, ker me nihče ne razume. Šel sem v bližnji hotel najel sobo, večerjal ter šel takoj spat, ker sem bil sila truden.

(Dolge)

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!

Zveza slov. štajerskih učiteljev in učiteljic.

Izvolila so se naslednja društva u p r a v n e o d b o r n i k e:

XIII. Slovenjegraško učiteljsko društvo: 20. Vrečko Fran — Slovenji graдец.

XIV. Savinsko učiteljsko društvo: 21. Vrabl Rudolf — Vransko.

XV. Ptujsko učiteljsko društvo: 22. Gorup Josip — Polenšak; 23. Klemenčič Ivan — Ptujška gora.

Tudi naznanjeni Pesek Anton je vodstveni odbornik in kot tak ima itak že pravico pristopovati sejam upravnega odbora.

Upravni odborniki dobe te dni legitimacije direktno od vodstva „Zveze“.

Minuli teden se je razposlala načelnikom v „Zvezi“ združenih društev okrožnica IV. Ta najpoprej razpravlja o stalnem odseku za izboljšanje našega gmotnega stanja, o predlogih, ki se nameravajo staviti pri seji upravnega odbora in o „Jubilejskem koncertu“. Kratek izvleček iz okrožnice IV. hočemo približati, natančneje pa zve slovensko štajersko učiteljstvo o njeni vsebini pri zborovanjih okrajnih društev.

V zvezi s „Verbandom“ se je ustanovil stalni odsek, ki bo nasledoval in vodil vse gibanje glede izboljšanja našega gmotnega položaja. Ta odsek se bo po potrebi shajal k sejam in bodo člani odseka v vedni dotiki z učiteljskim, kakor tudi z državnimi in deželnimi poslanci. Zastopnik „Zveze“ v tem odseku je tovariš Požegar. On prosí vse učiteljstvo, da ga redno, točno, stvarno in zanesljivo informira. Tako naj se n. pr. javijo vsi tisti bivši podučitelji, ki se čutijo oškodovane itd. Vsa tozadna pisma je nasloviti na tovariša Avg. Požegarja, nadučitelj v Žitčki vasi, pošta Vurberg pri Ptujju.

Glede letošnjega velikonočnega ponedeljka — ki bo dan slovenskega štajerskega učiteljstva — naj se agituje za obilno udeležbo. Vsaka zavedna učiteljica in vsak tak učitelj bodi isti dan v Celju. Pokažimo svojo stanovsko zrelost. K seji upravnega odbora pa smejó priti le

upravičenci, to je vodstveni odborniki in upravni odborniki. Ti dobe v kratkem legitimacije. Brez legitimacije ni vstopa k seji upravnega odbora. Kdor hoče pri seji upravnega odbora kaj predlagati, mora svoj predlog 8 dni prej pisмено naznaniti predsedniku „Zveze“, da se ta zadeva poprej obravnava pri vodstveni seji.

Vsa društva so — z malimi izjemami — pritrdila z velikim zanimanjem ideji „Jubilejskega koncerta“. Koncert je zasigurno. Začetkom aprila so pevske vaje v Poličanah, Zidanem mostu in morda še kje.

Vstopnice za „Jubilejski koncert“ so na razpolago. Vsak učitelj in vsaka učiteljica ima sveto dolžnost kupiti vstopnico. Izvzeti tudi niso sodelovalci, t. j. pevke, pevec in svirači. Le na ta način bo koncert gmotno uspel in zna ostati lepa vsotica za učiteljske dobrotelne namene. Če bi kdo tudi ne mogel v Celje na koncert, vstopnico po kronici si pa mora omisliti.

Prodajate vstopnice med znanci in znankami! Več vstopnic kdo proda, večja je njegova zasluga za stanovsko reč. Izgovor, jaz itak ne grem v Celje — je ničev. Takemu izgovoru odgovorite, četudi ne greš, pa podpiraj našo prireditev. Če kupi od učiteljstva v „Zvezi“ združenega, vsak po eno vstopnico, je to blizu 600 K, in če vsak še po eno spravi v denar, je to zopet 600, skupaj 1200 K. To gre, če je le nekoliko dobre volje. Kdo se more upreti sladkim besedam in zapeljivim pogledom vaših tovarišev? To upoštevajmo tudi takrat!

Tovarišice, uporabljajte svoje dražestne moči in nabirajte svetle kronice! Napravite med seboj tekmo, iz katere izide ona kot zmagovalka, ki proda največ vstopnic.

Vstopnice smo poslali predsedništvom okrajnih društev, in sicer toliko, kolikor jih zahtevajo. Kdor pa hoče te naravnost od vodstva „Zveze“, naj piše tajniku tov. Štjancu v Gornji grad, ta mu jih takoj pošlje. Istotako glede lepakov in besedila programa. Delajmo — in gmotni uspeh bo precejšen!

Na „Jubilejskem koncertu“ nastopi tudi baritonist tovariš g. Schneider, nadučitelj v Cezanjevcih pri Ljutomeru.

Nasih zborovanj in koncerta se udeležijo tudi hrvaški tovariši iz Zagreba. Več prihodnjič!

Socialni odsek

„Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic.“

Ta odsek poziva vse slov. štaj. učiteljstvo, posebej pa še socialne odseke učiteljskih društev, da agitirajo za čim obilnejšo udeležbo učiti prireditve na velikonočni ponedeljek t. l. v Celju. Kdor res ne more ta dan v Celje, pa naj kupi ne samo eno, temveč več vstopnic za koncert in tudi med občinstvom razpečavajte vstopnice, da bo koncert tudi v gmotnem oziru dobro uspel. Na le gmotni uspeh, še večji bo moralni uspeh, če učiteljstvo agitira za obilno udeležbo koncerta, ker ljudstvo naj uvidi, kaj z more združeno učiteljstvo. Tovariši in tovarišice, trkamo na vašo stanovsko zavest in prosimo, da storite svojo dolžnost.

Prav posebej pa še opozarjamo na posvetovanje o ustanovitvi „Narodne socialne zveze“ ali „Zveze nepolitiških društev“, ki se vrši popoldan v mali dvorani. Natančneje se bo razvidelo iz vzporeda, ki se kmalu približi. Pri tem posvetovanju bo zanimivo poučno predavanje in prosimo, opozarjajte na to občinstvo. Tega posvetovanja se lahko udeleži vsak, moralno bi se ga pa udje socialnih odsekov učiteljskih društev. Skrbite, da se ga udeleži tudi širše občinstvo, posebno zavedni km et je in fantje. Ta prireditev je popolnoma nepolitiška prosvetna zadeva. Svojo udeležbo so že prijavila akademična društva iz Gradca, Dunaja in celo iz daljne Prage po odposlancih, oziroma deputacijah, mnogo odličnih mož slovenske inteligence in tudi nekateri brahva in pevska društva so se vabilu že odzvala. Naj torej učiteljstvo ne zaostane za

